

Αθήνα, 16 Φεβρουαρίου 2018

Αρ. Πρωτ.: Εξ./521/2018

Προς: Πρόεδρο της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων

Θέμα: Θέσεις της Ένωσης Ελλήνων Ερευνητών επί του σχεδίου νόμου «Ίδρυση Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και άλλες διατάξεις»

Η Ένωση Ελλήνων Ερευνητών (ΕΕΕ) θεωρεί ότι μέσω του Ενιαίου Χώρου Παιδείας και Έρευνας, οι φορείς της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας (ΑΕ&Ε) στη χώρα μας (ΑΕΙ και Ερευνητικά Κέντρα) θα αποτελέσουν ένα αλληλοσυμπληρούμενο, δυναμικό σύστημα, το οποίο θα αξιοποιήσει, θα συνδυάσει και θα μεγιστοποιήσει τα πλεονεκτήματα που έχουν οι δύο επιμέρους χώροι. Άλλωστε τα ΑΕΙ και τα Ερευνητικά Κέντρα (ΕΚ) είναι από τη φύση τους συγκοινωνούντα δοχεία, αφού είναι αφιερωμένα στην έρευνα και την παραγωγή νέας γνώσης. Αποτελούν, συνεπώς, χώρους που θέτουν τα θεμέλια για νέους ποιοτικούς τύπους εργασίας και επιχειρηματικότητας, βασισμένους στη γνώση, την τεχνολογία και την καινοτομία.

Η διασύνδεση των ΕΚ και των ΑΕΙ θα πρέπει να υλοποιηθεί στη βάση της δικτυακής οργάνωσης που θα στηρίζεται στη διαφορετικότητα, την αυτοτέλεια και τη συμπληρωματικότητα των δύο χώρων και θα ενθαρρύνει την αλληλεπίδραση και τη συνέργεια μεταξύ ΑΕΙ, ΕΚ και του κοινωνικού και παραγωγικού ιστού της χώρας. Για το σκοπό αυτό θα πρέπει να υπάρξει σύγκλιση των θεσμικών πλαισίων ώστε να έχουμε μεγιστοποίηση του ερευνητικού αποτελέσματος αλλά και της μετάδοσης της παραγόμενης γνώσης. Απαιτείται επίσης η θεσμοθέτηση πλαισίου που θα ενισχύει την απρόσκοπτη κινητικότητα του επιστημονικού δυναμικού στον Ενιαίο Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας.

Στη βάση των προαναφερθέντων καταθέτουμε τις επισημάνσεις και τις προτάσεις μας ως προς την αναγκαιότητα για νομοτεχνικές βελτιώσεις ή/και τροπολογίες.

Κεφάλαιο Α'

Άρθρα 1-7: Ίδρυση Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

Παρατηρήσεις / προτεινόμενες ρυθμίσεις:

Η ίδρυση νέων φορέων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΕΙ) δύναται να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, μόνο εάν προκύπτει από ένα γενικότερο, μακροπρόθεσμο, εθνικό, στρατηγικό σχεδιασμό με σκοπό την προώθηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης, της Έρευνας και την προώθηση καινοτόμων πρακτικών στην εθνική και περιφερειακή οικονομία.

Βασικές προϋποθέσεις για την επίτευξη των προαναφερθέντων στόχων αποτελούν η τήρηση των ακαδημαϊκών κριτηρίων όσον αφορά στην επιστημονική αριστεία, τα επιστημονικά πεδία που θα θεραπεύονται και η επαρκής χρηματοδότηση της Ανώτατης εκπαίδευσης και Έρευνας.

Η ίδρυση του "Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής", μέσω της συγχώνευσης των δύο ΤΕΙ, Αθήνας και Πειραιά, δεν φαίνεται να εντάσσεται σε κάποιο μακροπρόθεσμο σχεδιασμό, ούτε έχει προκύψει από οποιαδήποτε ενδελεχή συζήτηση μεταξύ των εμπλεκόμενων ακαδημαϊκών φορέων, ώστε να αποφευχθούν πολλαπλά προβλήματα στο άμεσο μέλλον.

Συγκεκριμένα, πιστεύουμε ότι τέτοιες αποσπασματικές ενέργειες θα αποτελέσουν πηγή στρεβλώσεων και δυσλειτουργιών όσο δεν εντάσσονται σε ένα συνολικό σχέδιο για τον ρόλο, την παρουσία και την ένταξη της τεχνολογικής εκπαίδευσης στον ενιαίο κορμό ΑΕ&Ε. Τα εύλογα ερωτήματα που προκύπτουν είναι πολλά με κυριότερο το αν αφορά ένα σχέδιο μετατροπής του συνόλου των ΑΤΕΙ σε Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, τί σκοπό εξυπηρετεί καθώς και πώς θα αντιμετωπιστούν οι δομικές ιδιαιτερότητες της τεχνολογικής εκπαίδευσης.

Επιπλέον, δυστυχώς, για μία ακόμη φορά η Πολιτεία παρακάμπτει τον ουσιαστικό διάλογο για τον καθορισμό μιας Εθνικής Στρατηγικής για την ανάπτυξη της Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας και χρησιμοποιεί την ίδρυση του "Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής" ώστε να προσελκύσει πρόσκαιρα οφέλη πολιτικής φύσης, βάζοντας σε κίνδυνο την αναγκαιότητα και την αποτελεσματικότητα της τριτοβάθμιας τεχνολογικής εκπαίδευσης και χωρίς να αντιμετωπίζει τα σημαντικά κενά που θα δημιουργηθούν στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Κεφάλαιο Β'

Άρθρο 8: Κέντρα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

Παρατηρήσεις / προτεινόμενες ρυθμίσεις:

Τα δημόσια Ερευνητικά Κέντρα (ΕΚ) που διέπονται από το θεσμικό πλαίσιο για την έρευνα έχουν τη δυνατότητα για διεθνώς ανταγωνιστική εκπαίδευση του νέου επιστημονικού δυναμικού της χώρας. Ειδικότερα, έχουν τη δυνατότητα παροχής εκπαίδευσης σε ταχέως αναπτυσσόμενους τομείς αιχμής, στους οποίους συνήθως επιβάλλεται διεπιστημονική συνεργασία, με υψηλής ποιότητας εξειδικευμένο προσωπικό, καθώς και χρήση μεγάλων και σύγχρονων υποδομών.

Ως εκ τούτου, για την εμπέδωση (λειτουργία και κατοχύρωση) του ενιαίου χώρου ΑΕ&Ε σε επίπεδο επαγγελματικής εκπαίδευσης *προτείνουμε, κατά το πρότυπο των Κέντρων Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης όπως αυτά θεσμοθετήθηκαν με τον Ν. 4485/2017 (άρθρο 48), την ενσωμάτωση ρύθμισης που να επιτρέπει την υλοποίηση των προγραμμάτων ΚΕΕ και σε συνεργασία με ΕΚ που διέπονται από το θεσμικό πλαίσιο για την έρευνα καθώς και τη συμμετοχή των Ερευνητών τους ως διδασκόντων σε αυτά.*

Κεφάλαιο Γ'

Άρθρο 9: Προσόντα εκλογής μελών ΔΕΠ

Στην παράγραφο 1δδ θα πρέπει να διαγραφεί ο τίτλος «κύριος ερευνητής» και να αντικατασταθεί με άλλον πιο δόκιμο για την περίπτωση που αφορά στη συγκεκριμένη ρύθμιση, από τη στιγμή που σύμφωνα με όλους τους νόμους για την έρευνα (Ν. 4310/2014 και Ν. 4386/2016) **Κύριος Ερευνητής είναι ο Ερευνητής Β' βαθμίδας των Ερευνητικών Κέντρων.**

Άρθρο 10: Αναγνώριση προϋπηρεσίας

Παρατηρήσεις / προτεινόμενες ρυθμίσεις:

Παράγραφος 1: Η προτεινόμενη διάταξη τροποποιεί την παράγραφο 3 του άρθρου 21 του Ν.4452/2017, για την οποία είχαμε εγγράφως δηλώσει ότι ήταν ασαφής και ότι η εφαρμογή της θα απέβαινε δυσλειτουργική για τα Ερευνητικά Κέντρα και τα ΑΕΙ. Ιδιαίτερως είχαμε δώσει έμφαση στην εφαρμογή της ρύθμισης στις συμβάσεις έργου, στο ότι η προϋπηρεσία που θα αναγνωρίζεται με συμβάσεις προηγούμενης απασχόλησης θα πρέπει να έχει συνάφεια με το αντικείμενο της συγκεκριμένης σύμβασης. Έμφαση είχαμε επίσης δώσει στην έλλειψη ορισμού του οργάνου που θα έχει την αρμοδιότητα για τον έλεγχο της αναγνώρισης.¹

Αποτιμάται ως θετική η ρύθμιση.

¹ http://www.eee-researchers.gr/wp-content/uploads/2017/10/EEE_EX_504-03-03-2017_epistolh-gia-egkyklio-proyphresias-symbasevn.pdf

Πρόταση της ΕΕΕ:

Ως ΕΕΕ θέλουμε να διαμαρτυρηθούμε εντόνως για την αφαίρεση από το σχέδιο νόμου της ακόλουθης διάταξης που είχε συμπεριληφθεί στο κείμενο της διαβούλευσης (<http://www.opengov.gr/ypepth/?p=3758>) ως παράγραφος 2 του άρθρου 9 με τίτλο «Αναγνώριση προϋπηρεσίας»:

«Η παράγραφος 4 του άρθρου 133 παράγραφος του ν. 4472/2017 αντικαθίσταται ως εξής: «4. Ως υπηρεσία για τη μισθολογική κατάταξη και εξέλιξη υπολογίζεται η αναφερόμενη στις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 4354/2015, όπως κάθε φορά ισχύει καθώς και οι συμβάσεις μίσθωσης έργου. Για τους Ερευνητές και τους Ειδικούς Λειτουργικούς Επιστήμονες αναγνωρίζεται ως προϋπηρεσία το διδακτικό ή ερευνητικό έργο που έχει προσφερθεί σε δημόσια ή ιδιωτικά πανεπιστήμια του εξωτερικού, εφόσον οι τίτλοι σπουδών που αυτά παρέχουν αναγνωρίζονται από το αρμόδιο για το σκοπό αυτό όργανο ως ακαδημαϊκά ισότιμοι με αυτούς των Α.Ε.Ι. της ημεδαπής και το ερευνητικό έργο που έχει προσφερθεί σε δημόσια ερευνητικά κέντρα ή ινστιτούτα του εξωτερικού καθώς και ο χρόνος υποτροφίας, εφόσον οδήγησε στη λήψη διδακτορικού διπλώματος. Η αναγνώριση των ανωτέρω υπηρεσιών πραγματοποιείται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου και τα οικονομικά αποτελέσματα ισχύουν από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης και όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών»».

Ως ΕΕΕ, με επιστολή μας είχαμε υποδείξει ότι με την παράγραφο 4 του άρθρου 133 του Ν. 4472/2017 η προϋπηρεσία των Ερευνητών για τη μισθολογική κατάταξη και εξέλιξή τους σε 16 μισθολογικά κλιμάκια θα υπολογίζεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον Ν. 4354/2015 για το ενιαίο μισθολόγιο, που αφορά σε υπαλλήλους του δημοσίου μόνιμους και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και ορισμένου χρόνου. Κατά συνέπεια, οι συμβάσεις μίσθωσης έργου που συνάπτονται κατά κόρον στο πλαίσιο των ερευνητικών, αναπτυξιακών και λοιπών έργων δεν θα προσμετρώνται ως προϋπηρεσία.

Επιπλέον είχαμε επισημάνει ότι, ενώ αναγνωρίζεται «ως προϋπηρεσία το διδακτικό ή ερευνητικό έργο που έχει προσφερθεί σε δημόσια ή ιδιωτικά πανεπιστήμια του εξωτερικού», δεν αναφέρεται η αντίστοιχη αναγνώριση για το ερευνητικό έργο στα Ερευνητικά Κέντρα ή Ινστιτούτα του εξωτερικού. Τέλος, για μία ακόμη φορά και εν μέσω συνεχών προκηρύξεων υποτροφιών του ΥΠΠΕΘ, δεν αναγνωρίζεται ο χρόνος υποτροφίας, εφόσον οδήγησε στη λήψη διδακτορικού διπλώματος, ως χρόνος προϋπηρεσίας, κάτι που προβλεπόταν ακόμη και στον ιδρυτικό νόμο για την έρευνα Ν.1514/1985.²

Θα πρέπει επίσης να τονιστεί ότι η παρ. 1 του άρθρου 10 στο παρόν ν/σ, ενώ τροποποιεί και βελτιώνει την παράγραφο 3 του άρθρου 21 του Ν.4452/2017 (σύμφωνα και με τις υποδείξεις της ΕΕΕ), συνεχίζει και παγιώνει, και σε συνδυασμό με την αφαίρεση της παρ. 2 του άρθρου 9 του σχεδίου νόμου που τέθηκε στη διαβούλευση, το καθεστώς άνισης μεταχείρισης στην αναγνώριση προϋπηρεσίας μεταξύ εργαζομένων που συνάπτουν συμβάσεις εργασίας και τους μόνιμους υπαλλήλους του δημοσίου που δεν έχουν αυτή την δυνατότητα.

Δυστυχώς ενώ θα έπρεπε η συγκεκριμένη ρύθμιση να επεκταθεί και για τους Καθηγητές ΑΕΙ, αφαιρέθηκε από το νομοσχέδιο γεγονός που δεν συνιστά δείγμα θέλησης αναστροφής του λεγόμενου φαινομένου «brain drain»! Αντιθέτως επειδή μέχρι σήμερα με την ισχύουσα νομοθεσία (Ν. 4472/2017) για τους Ερευνητές και Καθηγητές ΑΕΙ αναγνωρίζεται ως προϋπηρεσία το διδακτικό ή ερευνητικό έργο που έχει προσφερθεί σε Ιδρύματα ΜΟΝΟ του εξωτερικού ωθούμε τους νέους επιστήμονες σε φυγή από τη χώρα!!!

Ζητούμε την προσθήκη εκ νέου της ρύθμισης όπως αυτή ήταν στο κείμενο της διαβούλευσης.

² http://www.eee-researchers.gr/wp-content/uploads/2017/10/EEE_EX_512-26-06-2017_epistolh-gia-tropologies-tou-N-4472..pdf

Παρατηρήσεις / προτεινόμενες ρυθμίσεις:

Οι Ειδικοί Λογαριασμοί Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ) συστάθηκαν στα ΝΠΔΔ Ερευνητικά Κέντρα και στους Τεχνολογικούς φορείς της ΓΓΕΤ με τον ιδρυτικό Ν. 1514/1985, με σκοπό τη διάθεση και διαχείριση κονδυλίων που προέρχονται από οποιαδήποτε πηγή και προορίζονται για τη χρηματοδότηση ερευνητικών και τεχνολογικών προγραμμάτων και έργων, και με απώτερο στόχο την ευελιξία στη διαχείριση και εκτέλεση των προγραμμάτων και έργων αυτών. Η διαφάνεια και η λογοδοσία στη διαχείριση των ερευνητικών προγραμμάτων και των ΕΛΚΕ, συνολικά, διασφαλίζεται έως σήμερα μέσω ενός συστήματος πολυεπίπεδων, απαιτητικών ελέγχων.

Συνεπώς είναι αυτονόητο ότι, η Πολιτεία αναγνωρίζοντας τις ποικιλόμορφες ιδιαιτερότητες της Έρευνας ίδρυσε τους ΕΛΚΕ ώστε να διευκολυνθεί η απορρόφηση πόρων από ευρωπαϊκές, διεθνείς και ιδιωτικές πηγές, ώστε να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της έρευνας και της καινοτομίας, την απασχόληση και εκπαίδευση χιλιάδων νέων επιστημόνων και τελικά στην παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας και τη βιώσιμη αναπτυξιακή προοπτική της.

Όπως είχαμε τονίσει και κατά την ψήφιση των ρυθμίσεων που αφορούν στους ΕΛΚΕ των ΑΕΙ και των ΝΠΔΔ ΕΚ (Ν.4485/2017), αντί να επιλύονται κρίσιμα θέματα, με σύγχρονο και αποτελεσματικό τρόπο ως προς τη διαχείριση των ερευνητικών, αναπτυξιακών και λοιπών κονδυλίων των ΕΚ, **εφαρμόζεται το γραφειοκρατικό και άκρως δυσλειτουργικό νομικό πλαίσιο που αφορά στο Δημόσιο Λογιστικό** (Ν. 4270/2014, Π.Δ. 80/2016, κ.ά.), **τόσο στους ΕΛΚΕ των ΝΠΔΔ ΕΚ, όσο και στα ΝΠΙΔ ΕΚ της ΓΓΕΤ!!³**

Δυστυχώς, για μία ακόμη φορά είναι έκδηλο ότι η Πολιτεία επιλέγει ατελέσφορες παρεμβάσεις **στη διαχείριση των ερευνητικών έργων, που όχι μόνο δεν ενισχύουν τη διαφάνεια και τους μηχανισμούς ελέγχου, αλλά και αποθαρρύνουν τους Ερευνητές από την ίδια τη διεκδίκηση και υλοποίηση των έργων.**

Στη σημερινή δυσμενή περίοδο που διανύει η χώρα μας, και ενώ μέχρι και το μνημόνιο καλεί την Ελληνική Κυβέρνηση να κάνει το αυταπόδεικτο, να επενδύσει δηλαδή στην Έρευνα και την Καινοτομία, οι νομοθετικές ρυθμίσεις του ΥΠΠΕΘ κινούνται για μια ακόμη φορά προς την αντίθετη κατεύθυνση. **Η Έρευνα, ως ένας εξαιρετικά δυναμικός και παραγωγικός τομέας κάθε ανεπτυγμένης κοινωνίας, θα έπρεπε και στην Ελλάδα να διέπεται από νομικό πλαίσιο που να διευκολύνει την ευελιξία στη διαχείριση και αξιοποίηση των σχετικών πόρων και να ενισχύει τη διαφάνεια και τη λογοδοσία μέσα από ελεγκτικούς μηχανισμούς (κατ' αντιστοιχία με τους ευρωπαϊκούς κανονισμούς). Αντ' αυτών, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις η Έρευνα υφίσταται ασφυκτικά τη δαιδαλώδη, γραφειοκρατική και εντέλει αναποτελεσματική πρακτική του στενού δημόσιου τομέα.**

Ειδικότερα:

Οι ΕΛΚΕ των ΝΠΔΔ ΕΚ, αλλά και η οικονομική διαχείριση των ΝΠΙΔ ΕΚ, εντάχθηκαν εμβόλιμα και με απίστευτη προχειρότητα στον Ν. 4485/2017 στις ρυθμίσεις για τους ΕΛΚΕ των ΑΕΙ (άρθρα 49-67), με την παράγραφο 11 του άρθρου 67 όπου περιγράφεται η κατ' αναλογία εφαρμογή των προηγούμενων διατάξεων του Κεφ. Η' και στα ΕΚ, με μια επιπόλαιη αντικατάσταση λέξεων-όρων που αφορούν στα όργανα διοίκησης. Γίνεται αμέσως σαφές ότι ουδόλως ελήφθησαν υπόψη οι διαφορές στο πρότυπο διοίκησης, στη δομή και λειτουργία των ΑΕΙ και των ΕΚ, καθώς και στο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τα ΕΚ, με αποτέλεσμα η εφαρμογή των ρυθμίσεων των ΕΛΚΕ των ΑΕΙ στα ΕΚ να καθίσταται εν πολλοίς **αδόκιμη και μη υλοποιήσιμη.**

Επιπλέον, στον ίδιο νόμο προβλέπεται ότι τα «ταμειακά διαθέσιμα» των ΕΚ, αλλά και των ΑΕΙ, θα μεταφέρονται υποχρεωτικά στην Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) και τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους (ΟΔΔΗΧ), που θα τα διαχειρίζονται. Τα Ιδρύματα θα πρέπει συνεπώς να ζητούν κάθε μήνα ή δεκαπενθήμερο μέρος των ταμειακών αυτών υπολοίπων, προκειμένου να μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες πληρωμών των ΕΛΚΕ των ΝΠΔΔ ΕΚ, καθώς και των ΝΠΙΔ ΕΚ... Επί της ουσίας, δηλαδή, **τα κονδύλια που εισρέουν στα Κέντρα μέσω των ερευνητικών, αναπτυξιακών και λοιπών έργων, τα οποία διεκδικούν**

³ http://www.eee-researchers.gr/wp-content/uploads/2017/10/EEE_EX_513-25-07-2017_theseis-gia-to-s-n-gia-ta-AEI-kai-thn-Ereyna-pros-Morfotikvn.pdf

ανταγωνιστικά και αναλαμβάνουν να υλοποιήσουν οι Ερευνητές, θα χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση του χρέους της χώρας, ενώ τα Κέντρα θα πρέπει να αιτιολογούν συνεχώς και εγγράφως ποια ποσά και για ποιο λόγο χρειάζεται να τους επιστραφούν ώστε να υλοποιηθούν τα έργα...

Να σημειώσουμε ότι, σύμφωνα με τους ευρωπαϊκούς κανόνες για τη διαχείριση κονδυλίων έρευνας, η μεταφορά έστω και μέρους της παρακράτησης των ερευνητικών έργων στον τακτικό προϋπολογισμό των Κέντρων δεν μπορεί να είναι σύννομη. Όπως δεν μπορεί να είναι σύννομη η διαχείριση των ταμειακών υπολοίπων των ερευνητικών έργων από την ΤτΕ και τον ΟΔΔΗΧ και όχι από τους δικαιούχους των έργων.

Επιπλέον, είχαμε εγκαίρως προειδοποιήσει ότι όλα τα παραπάνω, σε συνδυασμό με την **έλλειψη μεταβατικών ρυθμίσεων** για τα χρονικά περιθώρια που αφορούν στην εφαρμογή των ρυθμίσεων για τους ΕΛΚΕ, προδιαγράφουν ότι ακόμη και εάν –σύμφωνα με τη στόχευση του ΥΠΠΕΘ– η διαχείριση κονδυλίων έρευνας καταστεί «νόμιμη», η **πολυπλοκότητα της διαχείρισης αυτής θα την καταστήσει αδύνατη...**

Δυστυχώς επαληθευτήκαμε, όπως φαίνεται από την προτεινόμενη παράταση εφαρμογής του άρθρου 62 του Ν4485/2017 μόνο για 6 μήνες (1/7/2018). Γεγονός που δεν μπορεί από μόνο του να προσφέρει ούτε μια μικρή «ανάσα» στην ασφυκτική κατάσταση που έχουν δημιουργήσει οι ρυθμίσεις στη διαχείριση των έργων, από τη στιγμή που η εφαρμογή των άρθρων 57, 58, 59 ορίζεται από 1/1/2018.

Είναι δε χαρακτηριστικό ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις στο παρόν σ/ν αντί να προσπαθούν να άρουν το διαφαινόμενο αδιέξοδο από την εφαρμογή του Ν. 4485/2017 επιχειρούν να δυσχεράνουν περαιτέρω τη διαχείριση των ερευνητικών έργων νομοθετώντας ακόμη και **για την αναλυτική κατανομή ανά δαπάνη χωριστά στην απόφαση ανάληψης υποχρέωσης** (παρ. 3 του άρθρου 11) έναντι της κατηγορίας δαπάνης που προέβλεπε μέχρι σήμερα ο Ν. 4485/2017!!! Θα πρέπει δηλαδή **ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του εγκεκριμένου χρηματοδοτούμενου έργου, του οποίου ο συνολικός προϋπολογισμός έχει εγκριθεί εξαρχής από τον φορέα χρηματοδότησης έργου να υποβάλλει εκ νέου ετήσιο προϋπολογισμό προς τον ΕΛΚΕ όχι απλώς ανά κατηγορία δαπανών αλλά ανά δαπάνη δηλ. ανά παραγγελία!!!**

Για όλους τους παραπάνω λόγους, ως ΕΕΕ, συνεχίζουμε να ζητούμε την κατάργηση της παρ. 11 του άρθρου 67 και καλούμε το ΥΠΠΕΘ, μετά από συζήτηση και συνεργασία με τα Ερευνητικά Κέντρα, να νομοθετήσει ρυθμίσεις για τα ΕΚ που θα εξαιρούν την Έρευνα από δημοσιονομικές αγκυλώσεις και θα διευκολύνουν την ευελιξία στη διαχείριση των κονδυλίων έρευνας, ώστε να αυξηθεί η απορρόφηση και η αξιοποίηση των ερευνητικών πόρων.

Η εξαιρετικά χρονοβόρα, περίπλοκη, γραφειοκρατική λειτουργία του Δημόσιου Λογιστικού, πλήττει ανεπανόρθωτα την ελληνική Έρευνα, έναν από τους λίγους παραγωγικούς, αναπτυξιακούς τομείς στους οποίους η χώρα παρουσιάζει θετικές και ανοδικές επιδόσεις, ακόμη και μέσα στην περίοδο της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης και παρά τη συνεχιζόμενη, κατά τα τελευταία χρόνια, υποχρηματοδότηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας.

Κεφάλαιο Δ'

Άρθρο 20: Ρυθμίσεις για την Έρευνα

Παρατηρήσεις / προτεινόμενες ρυθμίσεις:

Παράγραφοι 1 και 2: Η ΕΕΕ θεωρεί ως ένα από τα κυριότερα προβλήματα του δημόσιου ερευνητικού χώρου στην Ελλάδα την πολυδιάσπαση που επικρατεί σήμερα, τόσο όσον αφορά στη διοικητική τους ένταξη, όσο και στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τους διαφόρους φορείς. Η ΕΕΕ έχει επανειλημμένα διατυπώσει την άποψη ότι απαιτείται εθνικός συντονισμός, αξιολόγηση, κατάργηση των «αποκλειστικών αναθέσεων», με επιτελικό τον ρόλο της ΓΓΕΤ. Για την υλοποίηση αυτής της πολιτικής ένα απαραίτητο πρώτο βήμα είναι η ένταξη όσο το δυνατόν περισσότερων δημόσιων ερευνητικών φορέων της χώρας στο πεδίο εφαρμογής του νόμου για την ΕΤΑΚ.

Ως εκ τούτου, μια βασική μεταβολή που θα πρέπει να υπάρξει στο χώρο της Έρευνας, με στόχο την ενίσχυσή της, είναι η **συγκέντρωση όλων των Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων και των ερευνητικών δραστηριοτήτων τους, τα οποία είναι διεσπαρμένα σε διάφορα Υπουργεία και υπηρεσίες**

και διέπονται από διαφορετικά θεσμικά πλαίσια, σε μια ενιαία αρχή και σε ένα ενιαίο θεσμικό πλαίσιο. Το ίδιο ισχύει για τη διασπορά της χρηματοδότησης της Έρευνας σε διάφορα Υπουργεία, τα οποία δεν έχουν ενδεχομένως την απαραίτητη τεχνογνωσία για τη διαχείριση αυτών των κονδυλίων (π.χ., η ΓΓΕΤ διαθέτει Ειδικό Λογαριασμό για την αξιοποίηση των Ευρωπαϊκών κονδυλίων). Για το σκοπό αυτό θα πρέπει να υπάρξουν κίνητρα, αν όχι νομοθετικές ρυθμίσεις, από πλευράς της Πολιτείας. Η ΓΓΕΤ θα πρέπει να είναι ο κύριος φορέας που θα διαχειρίζεται τα χρήματα όλων των Υπουργείων, τα οποία προορίζονται για Έρευνα, ερευνητικές υποδομές και άλλες υποστηρικτικές για την Έρευνα δράσεις. Ως προς το κομβικό αυτό θέμα, η Ένωση έχει προτείνει συμπληρωματικές ρυθμίσεις, σύμφωνα με τις οποίες «η ΓΓΕΤ, σε συνεργασία με λοιπά Υπουργεία, θα αναλαμβάνει για λογαριασμό τους τη διενέργεια προκηρύξεων, και τη διάθεση των κονδυλίων που κατευθύνονται για έρευνα, εθνικές ερευνητικές υποδομές και άλλες υποστηρικτικές για την έρευνα δράσεις».

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αποτελούν ένα ακόμη «πισωγύρισμα» του ΥΠΠΕΘ στην ένταξη των καταξιωμένων δημόσιων ερευνητικών φορέων στο θεσμικό πλαίσιο για την έρευνα. Το ΥΠΠΕΘ απεμπολεί το όποιο κίνητρο είχε για τη θεσμική τουλάχιστον ενοποίηση των ερευνητικών φορέων με απώτερο στόχο την ενίσχυση της επιστημονικής αριστείας και της έρευνας.

Η πρακτική της αποσπασματικής και μόνο συμπάρθεσης ορισμένων δημόσιων καταξιωμένων ερευνητικών φορέων συλλήβδην με φορείς αμφιβόλου ερευνητικού αντικειμένου και επιδόσεων υπονομεύει την εκπεφρασμένη πρόθεση της Πολιτείας για τη θεσμική ενοποίηση του ερευνητικού ιστού και «ναρκοθετεί» τον ενιαίο χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας.

Προτείνουμε την ένταξη των δημόσιων ερευνητικών φορέων όλων των Υπουργείων στο θεσμικό πλαίσιο για την έρευνα χωρίς εξαιρέσεις.

Παράγραφος 3: Αποτιμάται ως θετική η ρύθμιση, ώστε να δοθεί ο απαραίτητος χρόνος για την κατάρτιση των νέων Εσωτερικών Κανονισμών στα ΕΚ και την εναρμόνισή τους στις νέες νομοθετικές ρυθμίσεις.

Παράγραφος 5: Αποτιμάται ως θετική η ρύθμιση και έπρεπε ήδη να έχει νομοθετηθεί με απώτερο σκοπό την επίλυση σοβαρότατων θεμάτων που σχετίζονται με την μετεγκατάσταση Ινστιτούτων του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών που στεγάζονται στην περιοχή.

Παράγραφοι 7 και 8: Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις εντάσσονται από ένα νεοϊδρυθέν Ινστιτούτο στο ΙΤΕ και στο ΕΚΚΕ αντίστοιχα.

Προτείνεται να προηγηθεί νέα παράγραφος που να περιγράφει την ίδρυση των δύο νέων Ινστιτούτων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 11 του Ν. 4386/2017.

Παράγραφος 9: Η προτεινόμενη ρύθμιση τροπολογεί την προηγούμενη ρύθμιση που όριζε ότι: «7. Μέλος του ΕΣ του Ιδρύματος μπορεί κατά τη διάρκεια της θητείας του να παυθεί από τα καθήκοντά του με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης για δραστηριότητες ασυμβίβαστες ή για πράξεις απάδουσες προς την ιδιότητα του μέλους του ΕΣ του Ιδρύματος. Η Γ.Σ. επιλαμβάνεται ύστερα από αναφορά μέλους της. Εάν η Γ.Σ. παραλείπει, πέραν του εξαμήνου από την υποβολή της αναφοράς, να λάβει απόφαση, το μέλος του ΕΣ μπορεί να παυθεί με απόφαση του Υπουργού.»

Με την προτεινόμενη ρύθμιση αφαιρείται από την Γενική Συνέλευση (ΓΣ) του ΕΛΙΔΕΚ η αρμοδιότητα πάυσης μέλους του Επιστημονικού Συμβουλίου (ΕΣ) και ανατίθεται αποκλειστικά και μόνο στον Υπουργό!

Ζητούμε την απόσυρση της ρύθμισης και διαφωνούμε με τις συνεχείς νομοθετικές προσπάθειες του Υπουργείου (μετά την ίδρυση του ΕΛΙΔΕΚ) που αποσκοπούν στη χειραγώγηση του Ιδρύματος από τον εκάστοτε Υπουργό και περιορίζουν την ανεξαρτησία του Ιδρύματος.

Παράγραφος 10: Η προτεινόμενη ρύθμιση χρήζει αρχικά αποσαφήνισης. Αναφέρει ότι στο ΙΚΥ ο Επιστημονικός Υπεύθυνος μπορεί να είναι μέλος του διοικητικού προσωπικού με πτυχίο ανώτατης εκπαίδευσης. Δεν είναι σαφές εάν αναφέρεται στο Ίδρυμα είτε στα προγράμματα που αυτό προκηρύσσει. Σε κάθε περίπτωση δεν είναι δυνατόν ο Επιστημονικός Υπεύθυνος έργου να είναι διοικητικός και κάτοχος μόνο πτυχίου ανώτατης εκπαίδευσης. **Ο Επιστημονικός υπεύθυνος έργου σύμφωνα με τη νομοθεσία πρέπει να είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος και σε ειδικές περιπτώσεις κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου (παράγραφος 12α του άρθρου 24 του Ν.4386/2016).**

Παράγραφος 11: Με την προτεινόμενη ρύθμιση δίνεται η δυνατότητα σε μόνιμους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με διδακτορικό δίπλωμα να μεταταχθούν σε θέσεις Ειδικού Επιστημονικού-Τεχνικού Προσωπικού στα ΕΚ.

Αρχικά θεωρούμε ότι η ρύθμιση αυτή αποδυναμώνει την εκπαίδευση που τόσο ανάγκη έχει από καταρτισμένους και με υψηλά προσόντα μόνιμους εκπαιδευτικούς, σε μια περίοδο κατά την οποία δεν γίνονται προσλήψεις μονίμων και μειώνονται οι διορισμοί αναπληρωτών. Αντιθέτως, τα ΕΚ, όπως πολλάκις ως ΕΕΕ έχουμε υποστηρίξει, έχουν άμεση ανάγκη από εξειδικευμένο προσωπικό με εμπειρία στην υποστήριξη ερευνητικών και αναπτυξιακών έργων.

Ας σημειωθεί ότι στα ΕΚ υπάρχει προσωπικό που απασχολείται στα ερευνητικά προγράμματα αδιαλείπτως με ασταθείς εργασιακές συνθήκες και το οποίο έχει τη δυνατότητα με την εμπειρία του να ενισχύσει τις ερευνητικές δραστηριότητες των ΕΚ. Επιπροσθέτως, είναι καταγεγραμμένο και υπογραμμίζεται από όλους τους πολιτικούς, κοινωνικούς και επιστημονικούς φορείς το φαινόμενο της διαρροής επιστημόνων στο εξωτερικό (brain drain). Διακηρυγμένη θέση της κυβέρνησης αλλά και όλων των πολιτικών φορέων είναι η αναγκαιότητα λήψης μέτρων για να αντιστραφεί το φαινόμενο.

Για τους παραπάνω λόγους **διαφωνούμε με την προτεινόμενη ρύθμιση, η οποία, εάν υιοθετηθεί, θα αποβεί δυσμενής και ατελέσφορη τόσο για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση όσο και για τα ΕΚ.**

Προτείνουμε την προκήρυξη νέων θέσεων επιστημονικού και τεχνικού προσωπικού για την κάλυψη των υπαρχουσών και καταγεγραμμένων αναγκών σε όλα τα ΕΚ.

Παράγραφος 12: Όπως έχουμε υποστηρίξει, τα ΤΕΣ θα πρέπει να συγκροτούνται με ανεξάρτητες και αδιάβλητες διαδικασίες, και συγκεκριμένη θητεία, ώστε να είναι σε θέση να επιτελέσουν το έργο τους και όχι να δημιουργούνται και καταργούνται κατά τη βούληση του εκάστοτε Υπουργού, ενώ δεν υπάρχει κανένα κριτήριο για την επιλογή των μελών τους.

Προτείνουμε να προβλεφθεί μηχανισμός εκλογής των επιστημόνων μελών των ΤΕΣ από την ακαδημαϊκή και ερευνητική κοινότητα.

Κεφάλαιο Ε'

Άρθρα 21-27: Επιτροπές ηθικής της Έρευνας

Παρατηρήσεις / προτεινόμενες ρυθμίσεις:

Με την προτεινόμενη ρύθμιση συστήνονται στα ΑΕΙ και τα ΕΚ Επιτροπές ηθικής της Έρευνας (ΕΗΕ), «τα μέλη των οποίων πρέπει να είναι επιστήμονες με ειδίκευση σε θέματα έρευνας/ηθικής/βιοηθικής και δεοντολογίας της έρευνας. Ένα τουλάχιστον μέλος πρέπει να έχει ειδίκευση στην ηθική/βιοηθική».

Όπως προβλέπει η ρύθμιση: «Αρμοδιότητα της ΕΗΕ είναι να διαπιστώνει εάν συγκεκριμένο ερευνητικό έργο που πρόκειται να εκπονηθεί στο ΑΕΙ/ερευνητικό φορέα δεν αντιβαίνει στη νομοθεσία και συνάδει με γενικά παραδεδεγμένους κανόνες ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας...» ενώ «ένα χρηματοδοτούμενο ερευνητικό έργο και κάθε τροποποίηση του φυσικού αντικείμενου του, δεν μπορεί να αρχίσει να υλοποιείται στο ΑΕΙ ή τον ερευνητικό φορέα εφόσον δεν έχει προηγουμένως εγκριθεί από την ΕΗΕ.».

Σε αρκετά ΕΚ και ΑΕΙ έχουν συγκροτηθεί και λειτουργούν επιτροπές ηθικής και δεοντολογίας και έχουν γνωμοδοτικό χαρακτήρα. Οι εν λόγω επιτροπές ενημερώνουν το ερευνητικό και ακαδημαϊκό προσωπικό για θέματα κανονισμών σε ζητήματα Ηθικής και Δεοντολογίας, και βοηθούν κατά την υποβολή ερευνητικών προτάσεων ώστε αυτές να πληρούν τις διατάξεις της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας και τις προδιαγραφές της καλής ερευνητικής πρακτικής.

Η υποχρεωτική σύσταση και λειτουργία επιτροπών ηθικής στα ΕΚ, με σκοπό τον υποχρεωτικό έλεγχο χρηματοδοτούμενων ερευνητικών έργων, θεωρούμε ότι δεν θα συμβάλει περαιτέρω στην εναρμόνιση των ερευνητικών έργων με τους κανόνες ηθικής. Αντιθέτως, θα προσθέσει ένα επιπλέον επίπεδο γραφειοκρατίας και χρονοβόρας διαδικασίας στη φάση υποβολής των προτάσεων για χρηματοδότηση αλλά και μετά την έγκριση χρηματοδότησης των έργων! Επιπλέον, το γεγονός ότι η συγκρότηση της

προτεινομένης επιτροπής προϋποθέτει την υποχρεωτική συμμετοχή ειδικών επιστημόνων σε θέματα ηθικής, χωρίς να αναφέρονται τα απαραίτητα προσόντα τους π.χ. κατοχή διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου, την καθιστά ανεφάρμοστη σε κάθε ΕΚ και ΑΕΙ.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, κατά την υποβολή των ερευνητικών προτάσεων, προβλέπει συγκεκριμένη διαδικασία για τα θέματα ηθικής. Αρχικά, ο Επιστημονικός Υπεύθυνος πρέπει να δηλώσει το κατά πόσο η έρευνα που προτείνεται στην υπό αξιολόγηση πρόταση δύναται να εγείρει θέματα ηθικής και εφόσον η πρόταση εγκριθεί για χρηματοδότηση ζητά την προσθήκη ειδικού πακέτου εργασίας για τα θέματα αυτά, η εφαρμογή των οποίων ελέγχεται κατά την εξέλιξη του έργου.

Προτείνουμε, κατ' αντιστοιχία με τη δοκιμασμένη πρακτική των ευρωπαϊκών προγραμμάτων, να εφαρμοστεί ανάλογη διαδικασία και στα εθνικά ερευνητικά προγράμματα.

Όσον αφορά στα χρηματοδοτημένα έργα από διεθνείς και άλλους πόρους, που εκτελούνται στα ΕΚ, προτείνουμε να ζητείται η συνδρομή της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής, η οποία έχει ως αποκλειστική αρμοδιότητα τη συμβουλευτική συνδρομή προς όλους τους φορείς σε θέματα ηθικής.

Για την Ένωση Ελλήνων Ερευνητών

Η Πρόεδρος
Μαρία Α. Κωνσταντοπούλου

Η Γενική Γραμματέας
Γεωργία Κ. Τσιροπούλα

Κοινοποίηση:

Γραφείο Πρωθυπουργού

Καθηγητή **Κωνσταντίνο Γαβρόγλου**, Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,
minister@minedu.gov.gr

Καθηγητή **Ευκλείδη Τσακαλώτο**, Υπουργό Οικονομικών, min.secretary@minfin.gr

Καθηγητή **Κωνσταντίνο Φωτάκη**, Αναπληρωτή Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,
fotakis@minedu.gov.gr

Καθηγητή **Γεώργιο Χουλιαράκη**, Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών,
soe@minfin.gr, alternate.minister@glk.gr

Κυρία **Ματρώνα Κυπριανίδου**, Γενική Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, secgenof@gsrt.gr

Κύριο **Μιχαήλ Καλογήρου**, Γενικό Γραμματέα της Κυβέρνησης, gge@ggk.gr

Καθηγητή **Φραγκίσκο Κουτεντάκη**, Γενικό Γραμματέα Δημοσιονομικής πολιτικής, glk-ggr@glk.gr

Σύνοδο Προέδρων Ερευνητικών Κέντρων, presidents@synodos-ek.gr

Πρόεδρο και Μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας, a.sitareniou@gsrt.gr

Σύνοδο Πρυτάνεων και Προέδρων ΔΕ Ελληνικών Πανεπιστημίων, lilnikol@interel.uoa.gr

Σύνοδο Προέδρων ΤΕΙ, chrysoul.john@gmail.com

Διοικούσα Επιτροπή της ΠΟΣΔΕΠ, posdep.gr@gmail.com & ΟΣΕΠ/ΤΕΙ, akokkos@teipir.gr

Πρόεδρους και Τομείς Παιδείας Κομμάτων του Ελληνικού Κοινοβουλίου

Πρόεδρο και Μέλη της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων

Πρόεδρο και Μέλη της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Έρευνας και Τεχνολογίας της Βουλής των Ελλήνων

Μαρία Α. Κωνσταντοπούλου: ΕΚΕΦΕ «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ», Πατριάρχου Γρηγορίου και Νεαπόλεως, 15310 Αγία Παρασκευή. Τηλ. 2106503556, e-mail: mkonstan@bio.demokritos.gr

Γεωργία Κ. Τσιροπούλα: Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, Λόφος Κουφός, 15236, Πεντέλη, Τηλ. 2108109191, e-mail: georgia@noa.gr